

RP 238/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om slopande av minimikapitalkravet för privata aktiebolag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i aktiebolagslagen, lagen om bostadsaktiebolag och lagen om andelslag. Det föreslås att kravet på att privata aktiebolag ska ha ett aktiekapital på minst 2 500 euro stryks och att kravet på ett lika stort kapital för bostadsaktiebolag och skyldigheten för andelslag att ha en reservfond till samma belopp slopas.

Syftet med förslaget är att underlätta yrkesutövning och annan mikroföretagsverksamhet och småföretagsverksamhet utan personligt ansvar. Förslaget gör det lättare att använda ett privat aktiebolag i synnerhet när nya mikroföretag bildas samt stärker också annars förutsättningarna för företagsverksamhet och är förenligt med avregleringsmålet. Genom de föreslagna lagarna underlättas också bolagens digitala rapportering och automatiseringen av registreringer.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2019.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Bolagslagstiftningen	3
1.1.1 Aktiebolagslagen	3
1.1.2 Lagen om bostadsaktiebolag och lagen om andelslag	5
1.2 Bolags- och handelsregisterpraxis	6
1.2.1 Nystartade företag, aktiekapital i privata aktiebolag och bostadsaktiebolag, förlust av kapitalet och upphörande av bolag	6
1.2.2 Handelsregistrets informationstjänster	7
1.3 Kreditinformationsförfaranden	8
1.4 Rådgivningstjänster för företagsgrundare	9
1.5 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	9
2 BEDÖMNING AV NULÄGET	10
2.1 Aktiekapitalkrav	10
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	11
3.1 Målsättning	11
3.2 Genomförandalternativ	11
3.3 De viktigaste förslagen	12
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	12
4.1 Ekonomiska konsekvenser	12
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	13
4.3 Samhälleliga konsekvenser	13
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	13
DETALJMOTIVERING	16
1 LAGFÖRSLAG	16
1.1 Aktiebolagslag	16
1 kap. De centrala principerna för aktiebolags verksamhet samt tillämpning av lagen	16
1.2 Lagen om bostadsaktiebolag	16
1 kap. Lagens tillämpningsområde och de centrala principerna för bostadsaktiebolags verksamhet	16
1.3 Lagen om andelslag	17
16 kap Utbetalning av medel	17
2 IKRAFTTRÄDANDE	17
LAGFÖRSLAG	18
1. Lag om ändring av 1 kap. 3 § i aktiebolagslagen	18
2. Lag om upphävande av 1 kap. 7 § 1 mom. i lagen om bostadsaktiebolag	19
3. Lag om upphävande av 16 kap. 7 § 1 mom. i lagen om andelslag	20
BILAGA	21
PARALLELLTEXT	21
1. Lag om ändring av 1 kap. 3 § i aktiebolagslagen	21

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Bolagslagstiftningen

1.1.1 Aktiebolagslagen

Aktiekapitalets minimibelopp. Huvudsyftet med 1895 års aktiebolagslag var att erbjuda företagare inom industrin och handeln bättre yttre ramar för förvärv av riskkapital på den allmänna kapitalmarknaden. Kännetecknande för lagen var strävan att skydda allmänheten från bedrägliga bolagsprojekt och borgenärer från återbetalning av aktiekapitalet, i synnerhet när det gäller större företag.

Ett av de centrala målen för 1978 års aktiebolagslag (734/1978) var att inom Norden uppnå enhetlighet på aktiebolagsrättens område. Det ansågs också att en modernisering av aktiebolagslagstiftningen hade en vidsträckt internationell betydelse. De flesta, om inte samtliga av de länder som kom i fråga som hemort för moder- eller dotterbolag hade en betydligt modernare bolagslagstiftning än Finland. Frågan om att uppdatera lagstiftningen i Finland hade också den speciellt viktiga betydelsen att utländska bolag efter reformen allmänt taget inte längre hade en större bolagsrättslig frihet i Finland än i sitt hemland. Den bild man i utlandet får av nivån på vårt näringsliv och vår rättsordning kan också påverkas av hur väl vår bolagslagstiftning fyller de rättsskydds- o.a. krav som bör ställas på en modern lagstiftning var bedömningen i regeringens proposition med förslag till 1978 års aktiebolagslag (RP 27/1977 rd, s. 5 och 6).

Fram till 1978 innehöll aktiebolagslagen inga bestämmelser om minimikapitalkrav. I 1978 års aktiebolagslag var minimikapitalet 15 000 mark (ca 2 500 euro) för nystartade bolag. Kapitalkravet ansågs internationellt sett mycket lågt och det bedömdes täcka kostnaderna i bildningskedet för mindre bolag. Kravet på ett lägsta belopp ansågs i någon mån försvåra bildandet av ”pappersbolag” utan täckning (RP 27/1977 rd, s. 7).

Ställandet av kravet på ett minimikapital motiverades med kraven på aktiekapital i andra länder och med att det för bedrivande av affärsverksamhet inte får grundas företag som saknar reella tillgångar, om inte företagets delägare är personligen ansvariga för dess förbindelser. Däremot talade de knappa kapitalresurserna och det faktum att den gamla lagen inte innehöll något kapitalkrav för ett lägre minimibelopp än på andra ställen (RP 27/1977 rd, s. 18). Beredningen av 1978 års aktiebolagslag byggde i huvudsak på det samnordiska arbetet på att för enhetliga aktiebolagslagstiftningen under föregående decennium (KB 1969:A20) och i det sammanhanget föreslogs att ett krav på aktiekapital på 5 000 mark införs i Finland. Förslaget motiverades med att det från tidigare även i de övriga nordiska länderna funnits kapitalkrav, som dessutom föreslogs bli höjda i Danmark och Sverige¹, och annars på de grunder som upprepas i regeringens proposition med förslag till 1978 års aktiebolagslag (KB 1969:A20, s. 64). I den fortsatta beredningen höjdes kapitalkravet enligt förändringen i penningvärdet, bl.a. i enlighet med förslag från Bankföreningen i Finland och Finlands Advokatförbund (Sammandrag över utlåtandena om aktiebolagskommitténs betänkande, lagberedningen 1971, s. 22).

¹ I Danmark 30 000 DKR, i Sverige 20 000 SKR och i Norge 10 000 NOK. I betänkandet hänvisas dessutom till kapitalkraven för publika aktiebolag i andra europeiska stater (t.ex. förbundsrepubliken Tyskland 100 000 DEM, Frankrike 100 000 FFR och Schweiz 100 000 SFR) utan att det nämns något om minimikapitalkraven för aktiebolag med begränsat ansvar (t.ex. GmbH och Sarl) i samma länder.

I den omfattande delreformen av aktiebolagslagen 1997 delades aktiebolagen in i privata och publika aktiebolag. Kapitalkravet för privata aktiebolag höjdes i enlighet med förändringen i penningvärdet och med beaktande av det nya kapitalkravet för publika aktiebolag. I detta sammanhang föreskrevs för att uppfylla EU-kraven särskilt om privata och publika aktiebolag så att kapitalkravet för privata aktiebolag blev 50 000 mark, vilket då motsvarade det gängse värdet på det ursprungliga kravet på 15 000 mark (det nominella värdet enligt 2001 års euro-omräkningskurs cirka 8 400 euro) och för publika aktiebolag tiodubblades kravet för tydlighetens skull, dvs. till 500 000 mark. I samband med att kapitalkraven omvandlades till euro föreskrevs att minimikapitalkravet för privata aktiebolag var 8 000 euro och för publika aktiebolag blev kravet 80 000 euro.

I den totalreform av aktiebolagslagen som genomfördes 2006 sänktes kapitalkravet för privata aktiebolag till 2 500 euro, vilket i fråga om nominellt värde motsvarar kapitalkravet i 1978 års aktiebolagslag. Motiveringen var att det skulle bli enklare att bilda ett bolag (EkUB 7/2006 rd). Att sänka kravet på aktiekapital i publika aktiebolag var inte aktuellt i reformen.

Teckningspriset för en aktie. Minimibeloppet på teckningspriset för en enskild aktie regleras inte i aktiebolagslagen. Teckningspriset för en aktie kan således vara t.ex. en cent och under bolagets verksamhet kan det teckningspris som ska betalas till bolaget vid höjningen av aktiekapitalet avsättas till fonden för fritt eget kapital istället för att tas upp i aktiekapitalet. Under pågående verksamhet kan bolaget också genom fondemission emittera nya aktier utan betalning.

Krav på verifiering av betalningen av aktiekapital. Enligt aktiebolagslagen ska teckningspriset för aktier betalas på bolagets konto i en depositionsbank eller i ett motsvarande kreditinstitut och i avtalet om bolagsbildning ska anges om teckningspriset kan betalas med apportegendom (2 kap. 5 och 6 § i aktiebolagslagen). Till ett bolags grundanmälan ska fogas en försäkran av bolagets ledning om att aktiebolagslagen iakttagits vid bolagsbildningen och ett intyg från revisorn över att aktiebolagslagen iakttagits vid betalning av aktier eller, om bolaget inte har någon revisor, en annan utredning om betalningen av aktiekapitalet (t.ex. ett kontoutdrag för det nystartade bolaget). Om aktien har betalats med apport krävs dessutom alltid en revisors yttrande om apportbetalningen (2 kap. 8 § 3 och 4 mom. i aktiebolagslagen). Motsvarande krav gäller en höjning av aktiekapitalet i samband med aktieemission eller utan aktieemission (9 kap. 14 § och 11 kap. 4 § i aktiebolagslagen). Till grund för kraven ligger säkerställandet av att det aktiekapitalkrav som av ovan nämnda skäl ansetts vara behövligt iakttagits. Modell för bestämmelserna är i huvudsak 1978 års aktiebolagslag och de krav i EU-direktivet som gäller publika aktiebolag. Kraven tillämpas i princip på samma sätt oberoende av beloppet av aktiekapitalet, av höjningen av aktiekapitalet eller av teckningspriset för aktierna eller deras betydelse för bolagets borgenärer och andra intressentgrupper.

På behandlingen av betalning av aktiekapitalet i bolagets bokföring och bokslut tillämpas även bokföringslagen (1336/1997) och därför tillämpas även de krav i bokföringslagen och revisionslagen (1141/2015) som gäller bokföring, bokslut och revision på verifieringen av betalningen och behandlingen av betalningen.

Krav på registrering av förlust av eget kapital. Om aktiebolagets styrelse konstaterar att bolagets eget kapital är negativt, ska den utan dröjsmål göra en registeranmälan om förlusten av aktiekapitalet. Registeranteckningen om förlusten av aktiekapitalet kan strykas till följd av en registeranmälan från bolaget, om bolagets eget kapital på det sätt som framgår av en till registeranmälan fogad utredning utgör över hälften av aktiekapitalet. Om bolaget enligt lag eller bolagsordningen är skyldigt att välja en revisor, ska balansräkningen och utredningen vara reviderade (20 kap. 23 § 1 mom. i aktiebolagslagen). Kraven i aktiebolagslagen är baserade på presumtionen att även ett litet aktiekapital fungerar som en skyddande buffert för borgenärer-

nas fordringar (RP 109/2005 rd, s. 29). Påföljden för försummelse att iaktta anmälningsskyldigheten bedöms dock enligt normala skadeståndsrättsliga grunder (RP 109/2005 rd, s. 189) och därför ska det vid bedömningen beaktas t.ex. vad en avtalspart vid ingången av avtal känt till om bolagets kapital situation och att ett litet aktiekapital inte har någon betydelse med avseende på borgenärens risk.

1.1.2 Lagen om bostadsaktiebolag och lagen om andelslag

Lagen om bostadsaktiebolag

Fram till 1992 tillämpades aktiebolagslagen på aktiekapitalets minimibelopp i bostadsaktiebolag. I 1992 års totalreform av lagen om bostadsaktiebolag höjdes aktiekapitalets minimibelopp i bostadsaktiebolag från 15 000 mark till 50 000 mark, vilket i någon mån överskred penningvärdets förändring under åren 1978—1991. Syftet med höjningen av kapitalkravet var också att bolaget ska inneha medel, inte bara till själva bolagsbildningen, utan i någon mån även till att få företaget i gång (RP 216/1990 rd, s. 16). I praktiken bildar byggbolag över 80 % av de nya bostadsaktiebolagen.

I samband med att kapitalkraven omvandlades till euro föreskrevs 8 000 euro som minimikapitalkrav för bostadsaktiebolag (L 826/1998). I 2010 års lag om bostadsaktiebolag sänktes kapitalkravet till 2 500 euro i motsvarighet till aktiebolagslagen.

Kraven på betalning av teckningspriset för en aktie som bostadsaktiebolag ska betala i pengar och på apportbetalning och kravet på att en förlust av aktiekapitalet ska offentliggöras motsvarar det som anförs ovan i fråga om aktiebolag (12 kap. 4 och 5 §, 13 kap. 5 §, 15 kap. 4 § och 22 kap. 23 § i lagen om bostadsaktiebolag).

I praktiken bygger skyddet för köpare av aktier i nya bostadsaktiebolag på lagen om bostadsköp och på det s.k. RS-systemet.

Lagen om andelslag

I lagen om andelslag föreskrivs inte om minimikapitalet i andelslag, men varje andelslag ska ha en reservfond. Till reservfonden ska avsättas fem procent av räkenskapsperiodens överskott enligt balansräkningen, från vilket föregående räkenskapsperioders förlust enligt balansräkningen har dragits av. Avsättningar ska göras tills reservfonden uppgår till minst 2 500 euro (16 kap. 7 § 1 mom. i lagen om andelslag). Det minimibelopp som krävs av en reservfond motsvarar det minimikapital som krävs av ett privat aktiebolag. Det har inte setts någon anledning att uppställa ett högre krav på inbetalt eget kapital för andelslag än för aktiebolag (RP 185/2012 rd, s. 110). I praktiken är det främst större konsumentandelslag som har gjort avsättningar till reservfonden. Resultatet i verksamhet som bedrivs i ett andelslag med en liten medlemskår kan ordnas t.ex. genom återbärningar av överskottet så att det inte uppstår något överskott som ska fonderas.

Bestämmelserna i lagen om andelslag avviker från det som föreskrivs i aktiebolagslagen så att betalning av teckningspriset för en andel också kan ske på något annat sätt än på ett bankkonto. Betalningen av andelskapitalet verifieras eller registreras inte separat på samma sätt som betalningen av aktier i ett aktiebolag. Att kvitta teckningspriset för en andel t.ex. mot återbetalning av överskott och bonus till medlemmen är tillåtet utan att sådana prestationer går via andelsägarens och andelslagets bankkonton. Teckningspriset för aktier, vilka ersätter placeringsandelarna, kan betalas också på ett konto i utlandet som motsvarar ett finskt bankkonto. Förslaget motsvarar 2 kap. 5 § i aktiebolagslagen (RP 185/2012 rd, s. 41). En redogörelse för betalning av en andel och en aktie med apportegendom ges i avtalet om andelslagsbildning

och i bokslutet för den räkenskapsperiod under vilken apportbetalningen gjordes (2 kap. 6 § och 8 kap. 7 § 2 mom. i lagen om andelslag). I övrigt motsvarar kraven på registrering av betalning av teckningspriset för aktier i andelslag det som anförs ovan i fråga om aktiekapitalet i aktiebolag (2 kap. 8 §, 9 kap. 15 § och 11 kap 4 § i lagen om andelslag).

Bestämmelserna som gäller kravet på registrering av förlusten av andels- och aktiekapitalet motsvarar det som ovan beskrivs om kravet på registrering av förlusten av aktiekapitalet i aktiebolagslagen (23 kap. 23 § 1 mom. i lagen om andelslag).

1.2 Bolags- och handelsregisterpraxis

1.2.1 Nystartade företag, aktiekapital i privata aktiebolag och bostadsaktiebolag, förlust av kapitalet och upphörande av bolag

Ett privat aktiebolag bildas nästan alltid med ett minimikapital på 2 500 euro (i genomsnitt cirka 85 % av de bolag som bildas årligen). T.ex. 2017 registrerades 11 994 privata aktiebolag med ett aktiekapital på 2 500 euro (86,62 %), 1 530 bolag med ett aktiekapital på 2 500,01—10 000 euro (11,05 %), 222 bolag med ett aktiekapital på 10 000,01—50 000 euro (1,6 %), 22 bolag med ett aktiekapital på 50 000,01—80 000 euro (0,16 %) och 79 bolag med ett aktiekapital på minst 80 000,01 euro (0,57 %).

För jämförelsens skull registrerades samma år 2017 17 838 privata näringsidkare (firma), 451 öppna bolag och 559 kommanditbolag samt 1 183 bostadsaktiebolag och 169 andelslag.

Den 2 juli 2018 innehöll handelsregistret 275 006 aktiebolag, 209 954 privata näringsidkare, 27 977 kommanditbolag, 9 915 öppna bolag, 89 713 bostadsaktiebolag och 4 287 andelslag.

Under varje år 2014—2017 gjorde cirka tusen aktiebolag anmälan om förlust av aktiekapitalet till handelsregistret och cirka en femtedel av dessa bolag (155—197) har anmält att situationen korrigerats under samma år. I juli 2018 fanns en anteckning i handelsregistret om förlust av aktiekapitalet för cirka 6 400 aktiebolag. Anteckningarna om förlust av aktiekapitalet har varit i kraft i genomsnitt nästan tre år. Det finns inte tillgång till information om huruvida bolagen utan dröjsmål anmäler förlusten av aktiekapitalet för registrering.

Under åren 2006—2017 registrerades cirka 162 000 aktiebolag i handelsregistret. Av dessa finns fortfarande cirka 147 300 bolag kvar i handelsregistret (cirka 91 %) och cirka 14 600 har enligt anteckningarna upphört. Bolag som upphört fanns kvar i handelsregistret i genomsnitt fem år. Nästan 3 400 (23 %) av de aktiebolag som enligt anteckningarna upphört var verksamma över sju år och cirka 11 000 (77 %) mindre än sju år. Cirka 4 000 aktiebolag (27 % av dem som upphört) var verksamma mindre än tre år.

Enligt uppgifter från Skatteförvaltningen avslutade² 178 (ca 1,4 %) av de 12 457³ aktiebolag som inlett sin verksamhet 2011 sin verksamhet under sitt första verksamhetsår. Sammanlagt 2 937 (ca 23,6 %) av de bolag som inlett sin verksamhet 2011 upphörde med verksamheten under de fyra första verksamhetsåren (2011—2014). Av dessa hade 2 586 (ca 88,0 %) ett aktiekapital på 0—2 500 euro.

² Skatteförvaltningens urval, där startdatumet för ett företags juridiska form med stöd av registreringsuppgifterna i FODS betraktas som startdatum för aktiebolaget.

³ Som slutdatum har beaktats något av följande: 1) slutdatumet för företagets totala verksamhetsperiod, 2) datumet när företaget har upphört som registrerat i förskottsuppbörsregistret eller 3) datumet när verksamheten har avbrutits tills vidare (på företagets begäran eller med stöd av Skatteförvaltningens beslut).

I största delen av de bolag som startat 2011 och som upphört under de första verksamhetsåren upphörde verksamheten under det tredje året (1 036 bolag, 35,3 % av de bolag som upphörde under de fyra första verksamhetsåren), likaså av de bolag som startade 2012 och 2013: 2 905 (23,8%) av de 12 212 bolag som startat sin verksamhet 2012 upphörde med verksamheten 2012—2015, varav 1 150 bolag (39,6 % av de bolag som upphörde under de fyra första verksamhetsåren) upphörde med verksamheten 2014 under sitt tredje verksamhetsår. Verksamheten i 2 781 bolag (22,3 %) av de 12 470 bolag som startat 2013 upphörde under åren 2013—2016, varav andelen under det tredje verksamhetsåret 2015 var 37,0 % (1 028 bolag).

Med stöd av Skatteförvaltningens urval verkar bolagens lönsamhet stiga några år efter starten. Medianen för den beskattningsbara inkomsten för aktiebolag som bildats 2011 var ca 9 600 euro (genomsnitt 9 000 euro) under det första verksamhetsåret, medan det under bolagets sjätte verksamhetsår 2016 var 17 500 euro (genomsnitt 40 700 euro)⁴.

Även bostadsaktiebolag bildas oftast med ett minimiaktiekapital på 2 500 euro. T.ex. 2017 registrerades 746 bostadsaktiebolag med ett aktiekapital på 2 500 euro (63,06 %), 404 bolag med ett aktiekapital på 2500,01—10 000 euro (34,15 %), 14 bolag med ett aktiekapital på 10 000,01—50 000 euro (1,18 %), 7 bolag med ett aktiekapital på 50 000,01—80 000 euro (0,59 %) och 12 bolag med ett aktiekapital på minst 80 000,01 euro (1,01 %).

Anmälningar om förlust av aktiekapitalet från bostadsaktiebolag är ytterst sällsynta. Under åren 2006—2017 anmälde i genomsnitt 115 bostadsaktiebolag per år att de upphör med sin verksamhet.

1.2.2 Handelsregistrets informationstjänster

Patent- och registerstyrelsen lagrar aktiebolagens bokslutshandlingar för användning i informationstjänster i den form som bolagen anmäler. Innehållet i boksluten granskas inte, det samlas inte in uppgifter ur dem och det sammanställs inga uppgifter ur de lagrade handlingarna (handlingarna är i bildformat). Enligt uppskattning berör största delen av de informationstjänster som använts uppgifter om små företag och mikroföretag, eftersom de flesta företag är sådana.

År 2017 offentliggjordes bokslutshandlingarna för något över 221 000 bokföringsskyldiga via patent- och registerstyrelsen. Patent- och registerstyrelsen granskar inte bokslutsuppgifternas riktighet. I slutet av 2017 fanns det drygt 270 000 aktiebolag i handelsregistret. Helt tillförlitliga slutsatser kan inte dras med stöd av siffrorna, eftersom ett och samma bolags bokslutsuppgifter för flera år kan ha ingått i de bokslutsuppgifter som publicerades 2017. En del av aktiebolagen är sådana ömsesidiga fastighetsaktiebolag som avses i lagen om bostadsaktiebolag och som inte är skyldiga att publicera bokslutshandlingar. När det gäller skyldigheten att sända in boksluten för 2017 var täckningsgraden 71,1 procent.

Patent- och registerstyrelsen fick största delen av de bokslutshandlingar som skulle publiceras via Skatteförvaltningen. Om en kund inte har fogat de bokslutshandlingar som ska publiceras till skattedeklarationsblanketten som skickas till Skatteförvaltningen, kontaktar inte Skatteförvaltningen kunden för att utreda om avsikten var att någon handling skulle publiceras via handelsregistret, vilket innebär att Skatteförvaltningen inte kan skicka handlingar till Patent- och

⁴ Den första räkenskapsperioden för ett aktiebolag som startat under 2011 har inte nödvändigtvis gått ut ännu under 2011, vilket gör att det inte finns någon information om aktiebolagets beskattningsbara inkomst för skatteåret 2011, vilket i sin tur förklarar varför nystartade företag har mindre beskattningsbar inkomst under sitt första skatteår än under senare skatteår. Medianen för beskattningsbar inkomst är dock klart stigande under de senare verksamhetsåren 2012—2016.

registerstyrelsen. En annan orsak till att bokslutsuppgifter saknas är att Skatteförvaltningen fått en anmälan om att bolagets verksamhet upphört, avbrutits eller tillfälligt avbrutits.

Bokslutsdokument söktes ifjol (2017) 145 000 gånger via det tekniska gränssnittet (lämnas i pdf-format ut som sådana till tjänsteleverantörens kund eller används i leverantörens egen verksamhet). Via användargränssnittet i informationstjänsten Virre (www.virre.fi) gjordes ifjol 89 000 bokslutssökningar och via nätbutiken köptes 15 600 bokslutsdokument.

Aktiekapitalinformation fås genom ett handelsregisterutdrag och som en del av handelsregistrets urvalstjänst (kontinuerlig leverans av centrala handelsregisteruppgifter till kunderna). Största delen av handelsregisterprodukterna förmedlas via det tekniska gränssnittet.

Tillämpningsförfrågningarna i Virre i fjol (2017) var t.ex. 1,1 miljoner (det är inte direkt specificerat vilka som gällde handelsregisterutdrag och vilka som gällde andra produkter). Via användargränssnittet köpte avtalskunder cirka 5 400 utdrag, bokslut eller organisationsregler eller företagets omfattande uppgifter. I Virre köptes via nätbutiken olika utdrag och uppgifter med aktiekapitaluppgifter 53 000 gånger. Från Patent- och registerstyrelsen beställdes eller köptes över disk 8 200 handelsregisterutdrag (330 bokslut).

Alla registrerade bokslutsdokument sänds dagligen till åtta avtalskunder (bl.a. Statistikcentralen, Suomen Asiakastieto Oy och Alma Talent Oy).

Bostadsaktiebolag är inte skyldiga att registrera sina bokslutshandlingar. Andelslag ska registrera bokslutshandlingarna på samma sätt som aktiebolag och ett andelslag kan på grundval av försummelse av registrering försättas i likvidation eller avföras ur handelsregistret på samma sätt som ett aktiebolag (8 kap. 10 § och 23 kap. 4 § i lagen om andelslag). När det gäller skyldigheten för andelslag att sända in boksluten 2017 var täckningsgraden 60,9 procent, dvs. något mindre än i fråga om aktiebolagen.

1.3 Kreditinformationsförfaranden

För att bedöma ett företags kreditvärdighet skaffar finansiärer, tjänsteleverantörer, avtalspartner och andra information i första hand från kreditinformationsföretag. När det gäller befintliga kundrelationer använder företagen även sina egna uppgifter om målföretagets kreditvärdighet (t.ex. kundrelationens varaktighet och betalningsbeteende).

Aktiekapitalet har inte heller för nystartade aktiebolag någon väsentlig betydelse med tanke på kreditvärdighetsklassificeringen. Väsentligt när det gäller bedömningen av kreditvärdigheten i nystartade mikroföretag och småföretag är bakgrundsinformation om de ansvariga i företaget, t.ex. personliga betalningsstörningar och positiva uppgifter samt de ansvarigas företagskopplingar.

Företagets bokslutsuppgifter har en central betydelse vid bedömningen av kreditvärdigheten. I praktiken begärs bokslutet för en bokslutsanalys från själva objektet.

Uppgifter om betalningsbeteende är viktiga vid bedömningen av företagets kreditvärdighet. Kreditinformationsföretag skaffar uppgifter om betalningsstörningar från Rättsregistercentralen, Skatteförvaltningen, utökningsdistrikt, finansiärer och indrivningsbolag. Dessutom skaffar kreditinformationsbolagen uppgifter om företagets betalningsbeteende hos sina kunder och partner. Informationen är väsentlig vid bedömningen av kreditvärdighet, eftersom den är aktuell och även innehåller också positiv information om betalningen av företagets avgifter.

Jämförelse av företagen med företag inom motsvarande sektor görs i fråga om uppgifter om betalningsstörning och betalningssätt samt nyckeltalen i bokslutet.

Kreditinformationsföretag utnyttjar uppgifter i sociala medier när de skaffar information som beskriver företagets verkliga verksamhetsområde, beslutaryppgifter, kontaktyppgifter och uppgifter om aktiviteten i verksamheten. Att säkerställa riktigheten i uppgifter i sociala medier är en utmaning.

1.4 Rådgivningstjänster för företagsgrundare

Rådgivning för företagsgrundare (inklusive särdragen i olika företagsformer och aspekter på valet av företagsform) tillhandahålls inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde av FöretagsFinlands telefontjänst samt även av TE-byråerna som en del av rådgivningen för personkunder som planerar att grunda företag. Tjänsten är riksomfattande och är tillgänglig via olika kanaler: per telefon, på nätet, som chattservice och i fråga om TE-byråerna även fysiskt på plats, även om servicen på nätet redan av resurs- och effektivitetsskäl aktivt lyfts fram. I båda organisationerna finns personal som utbildats för detta ändamål.

En annan betydande riksomfattande rådgivningsorganisation för företagsgrundare och nya företagare är nätverket av nyföretagarcentraler. Nyföretagarcentralerna utvärderar företagsideer och ger rådgivning för startandet av verksamheten, även i frågor som gäller valet av företagsform. Överlevnadsgraderna för företag som anlitar nyföretagarcentralernas tjänster är enligt utredningar betydligt högre än för nya företag i genomsnitt.

Även näringsbolag och regionala utvecklingsbolag i städer och kommuner tillhandahåller rådgivning för företagsgrundare. Praktiska företagsbildningsåtgärder, finansiering, val av företagsform och t.ex. lokalfrågor är ämnen som vanligen är aktuella.

Den kommande landskaps- och tillväxttjänstreformen kommer att förnya företagstjänsterna både i fråga om organisering och även innehåll. TE-byråernas tjänster integreras i de blivande landskapens tjänster och avsikten är att det privata tjänsteutbudet samtidigt ska stärkas kontrollerat.

1.5 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Den internationella utvecklingen under 2000-talet går mot att aktiekapitalkravet slopas för bolagsformer som motsvarar ett privat aktiebolag. För närvarande kan ett privat aktiebolag eller ett motsvarande bolag med begränsat ansvar grundas utan minimikapital eller med ett kapital på 1 euro eller motsvarande kapital i 19 av EU:s medlemsstater: i Danmark, Estland, Tyskland, Frankrike, Belgien, Luxemburg, Nederländerna, Spanien, Portugal, Italien, Irland, Förenade kungariket, Tjeckien, Grekland, Bulgarien, Cypern, Kroatien, Lettland och Litauen. I en del av dessa stater ska bolaget medan verksamheten pågår öka aktiekapitalet med en del av vinsterna upp till ett visst minimibelopp (Danmark, Tyskland, Belgien, Luxemburg, Spanien och Lettland). I Sverige är minimikapitalet 50 000 SEK (ca 4 900 euro). I Österrike är utgångspunkten för minimikapitalet 35 000 euro, men dessutom finns det en förmånsrättsbestämmelse om start-up privileged capital, enligt vilken minimikapitalet är 10 000 euro. I sådana fall ska bolaget på 10 år spara ihop ett aktiekapital på 35 000 euro. I Polen är minimikapitalkravet 5 000 zloty (ca 1 140 euro), i Ungern 10 000 euro, i Rumänien 200 leu (ca 43 euro), i Slovenien 7 500 euro, i Slovakien 5 000 euro och på Malta 1 165 euro. I Norge är minimikapitalkravet 30 000 NOK (cirka 3 100 euro).

I 16 europeiska länder ska någon form av utredning över aktiekapitalet i ett privat aktiebolag sändas till registermyndigheten och i 10 länder en utredning över aktiekapital som betalats med apportegendom.⁵

I de granskade EU-staterna⁶ finns inga bestämmelser som motsvarar 20 kap. 23 § i aktiebolagslagen om skyldigheten för privata aktiebolag eller bolag med begränsat ansvar att separat offentliggöra information om förlust av aktiekapitalet.

Bolagsformer som motsvarar bostadsaktiebolag finns inte i de övriga EU-staterna. Andelslag är en samfundsform med rörligt kapital för vilken nästan ingen av de granskade staterna⁷ hade bestämmelser om minimikapitalkrav, men i stadgarna för andelslag kan bestämmas om minimikapital.

2 Bedömning av nuläget

2.1 Aktiekapitalkrav

I praktiken har det nuvarande kapitalkravet på 2 500 euro för privata aktiebolag ingen betydelse med avseende på borgenärsskyddet. Viktigt med avseende på borgenärsskyddet är aktuella bokslutsuppgifter och andra öppenhetskrav, förutsättningar för utdelning (balanstest och solvenstest) samt ledningens och delägarnas ansvar. I fråga om privata aktiebolag är dessa med avseende på borgenärsskyddet på europeisk toppnivå i aktiebolagslagen i Finland. Betydelse med avseende på borgenärerna har dessutom ledningens och majoritetsaktieägarnas personuppgifter, varav uppgifter om ledningen är lättillgängliga för alla även via handelsregistret. Ägaruppgifter för onoterade bolag kan för närvarande fås elektroniskt i digitaliserad form endast via privata tjänsteleverantörer. Från ingången av 2019 börjar skyldigheten att registrera uppgifter om bolagens verkliga förmånstagare i Patent- och registerstyrelsens register.

Andelslag som bedriver företagsverksamhet har aldrig haft något minimikapitalkrav och utifrån mer än 110 års erfarenhet är det inte känt att andelslagets intressentgrupper skulle orsakas några problem på grund av detta.

Det nuvarande minimikapitalkravet för privata aktiebolag och de anknytande administrativa kraven kan i någon mån begränsa bildandet av nya företag i synnerhet i servicebranscher. Sloandet av minimikapitalkravet skulle underlätta arbetet med att förenkla den elektroniska registeranmälan för aktiebolag (utredning över betalning av aktiekapitalet behövs inte) och automatiseringen av behandlingen av anmälningar. Sloandet av aktiekapitalkravet är förenligt med målen för en avreglering och en smidigare lagstiftning.

Minimikapitalkravet för bostadsaktiebolag har med avseende på borgenärsskyddet ingen betydelse av de skäl som anges ovan i samband med kapitalkravet för privata aktiebolag. Skyddet

⁵ <http://www.ecrforum.org/wp-content/uploads/2018/05/International-Business-Registers-Report-2017.pdf>. Enligt rapporten är sådana krav väldigt sällsynta i Amerika, Asien och Afrika. I rapporten finns också uppgifter om sådana minimikapitalkrav i andra länder som är ännu mer sällsynta än i Europa.

⁶ Sverige, Danmark, Estland, Nederländerna, Tyskland, Frankrike och Luxemburg.

⁷ Norge, Tyskland, Österrike, Spanien, Ungern och Förenade kungariket har inget kapitalkrav, Sverige har ett kapitalkrav som fritt bestäms i stadgarna (även arbetsinsats går), i Frankrike är kapitalkravet 30 euro (om av SARL-typ) eller 18 500 euro (om av SA-typ), i Estland är kapitalkravet 2 500 euro (om medlemmarna inte har personligt ansvar) och i Belgien är kapitalkravet 6 150 eller 18 550 euro. Danmark har ingen lag om andelslag.

för köpare av aktier i bostadsaktiebolag bygger på det s.k. RS-systemet och bestämmelserna om handel med nya och gamla bostadsaktielägenheter i lagstiftningen om bostadshandel.

I lagen om andelslag föreskrivs på grund av den jämlika behandlingen av olika företagsformer om skyldigheten för andelslag att avsätta minst 2 500 euro till reservfonden. I samband med slopandet av minimikapitalkravet för privata aktiebolag är det nödvändigt att även slopa fonderingsskyldigheten för andelslag för att den jämlika behandlingen ska bevaras.

Aktiekapitalkravet för publika aktiebolag är mer än tre gånger så stort som minimikapitalkravet på 25 000 euro i EU-lagstiftningen och det högsta i Europa.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med förslaget är att underlätta yrkesutövning och annan mikro- och småföretagsverksamhet utan personligt ansvar i form av ett privat aktiebolag. Förslaget gör det lättare att använda ett privat aktiebolag i synnerhet när nya mikroföretag grundas, att annars stärka förutsättningarna för företagsverksamhet och är förenligt med målen för en avreglering och smidigare lagstiftning. När det gäller bostadsaktiebolag och andelslag är målet en jämlik behandling av verksamhet som bedrivs i olika organisationsformer och en avreglering av onödigt reglering samt en flexiblare lagstiftning.

3.2 Genomförandalternativ

Kapitalkrav. Det finns alternativ till att helt stryka kapitalkravet. Ett alternativ är att ålägga bolaget att fondera en del av vinsten av verksamheten exempelvis upp till det nuvarande minimikapitalbeloppet, på det sätt som föreskrivs i vissa av EU:s medlemsländer.

I praktiken inverkar beskattningen väsentligt på hur effektiv fonderingsskyldigheten är. Till exempel på andelslagssidan finns det stora reservfonder endast i andelslag och andelsbanker med ett stort antal andelsägare även om det i lagen om andelslag föreskrivs om skyldigheten att fondera en del av överskottet upp till 2 500 euro. Fonderingsskyldigheten som i fråga om belopp motsvarar det nuvarande minimikapitalkravet och till genomförandet lagen om andelslag skulle inte påverka borgenärsskyddet positivt, men dock orsaka extra besvär i bolagets bokföring, bokslut och fattandet av beslut om utdelning av medel. I praktiken ska kravet tillämpas endast i lönsamma bolag, där en så obetydlig fonderingsskyldighet inte har någon betydelse med avseende på deras risk. Av dessa skäl ska inga bestämmelser om fonderingsskyldigheten föreskrivas i aktiebolagslagen i samband med slopandet av minimikapitalkravet och på grund av minimikapitalet i aktiebolag. Fonderingsalternativet fick inget understöd under remissbehandlingen.

Underlättande av registrering. I samband med att ett bolag bildas kan registreringen av aktiekapitalet underlättas så att det till anmälningen till handelsregistret inte behöver fogas en separat utredning över betalning av aktiekapitalet (intyg av revisorn, kontoutdrag och revisorns yttrande om apportbetalning). Uppgifter med motsvarande innehåll kan lämnas t.ex. i bokslutet på motsvarande sätt som i fråga om andelslag. Lättnaden kan gälla samtliga privata aktiebolag eller t.ex. sådana privata aktiebolag där det sammanlagda teckningspriset för aktierna överskrider 2 500 eller 5 000 euro. I bolagspraxis skulle alternativet ha liten inverkan, eftersom nästan alla nya aktiebolag sannolikt kommer att bildas utan aktiekapital när det blir möjligt. Alternativet skulle främst ha en principiell betydelse i det avseendet att det över huvud taget skulle bli ekonomiskt meningsfullt att använda små apportbetalningar i mikroföretag.

Anmälning av förlust och återbetalning av eget kapital till handelsregistret. Även en lindring av skyldigheten att anmäla en förlust av aktiekapitalet skulle ha betydelse för en positiv effekt av att kapitalkravet slopas. I samband med beredningen har övervägts olika lindringar på grundval av beloppet av aktiekapital och beloppet av negativt eget kapital. En stor del av remissinstanserna har motsatt sig dessa och ansett ändringsalternativen vara en försämring av borgenärsskyddet. Utvecklingsbehov och alternativ i fråga om borgenärsskyddet i aktiebolag bedöms allmänt i ett utredningsprojekt som inleddes 2019.

3.3 De viktigaste förslagen

Det föreslås att minimiaktiekapitalkravet för privata aktiebolag slopas. Dessutom slopas aktiekapitalkravet i lagen om bostadsaktiebolag och fonderingskravet i lagen om andelslag. I och med ändringen kan även bolag som bildats före den nya lagens ikraftträdande slopa aktiekapitalet på det sätt som föreskrivs om minskning av aktiekapitalet i aktiebolagslagen, och gamla andelslag kan minska sina reservfonder på det sätt som föreskrivs i lagen om andelslag.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget underlättar i viss mån yrkesutövning och annan mikro- och småföretagarverksamhet utan personligt ansvar. Förslaget gör det lättare att använda ett privat aktiebolag i synnerhet när nya mikroföretag grundas, att annars starka förutsättningarna för företagsverksamhet och är förenligt med avregleringsmålet.

Slopandet av aktiekapitalkravet gäller i praktiken cirka 85 % av de nystartade aktiebolagen (ca 11 400 bolag/år) och en stor del av de existerande privata aktiebolagen som efter reformen kan minska sitt aktiekapital t.ex. för att täcka tidigare förluster. Ändringen sänker i någon mån tröskeln för valet av aktiebolagsformen i stället för verksamhet som privat näringsidkare (årligen registreras i genomsnitt över 17 000 privata näringsidkare, som är sammanlagt 209 000 i handelsregistret).

Att hålla kvar kraven på verifiering av betalning av teckningspriset för aktiekapital och aktier även för de minsta bolagen styr bildandet av ett nytt aktiebolag så att aktiekapital placeras i bolaget endast när det finns en särskild bolagsspecifik grund för det och aktiekapitalets belopp dimensioneras enligt bolagets verkliga behov.

När det gäller bostadsaktiebolag har slopandet av kapitalkravet inte någon betydelse i praktiken. När det gäller andelslag har slopandet av fonderingsskyldigheten liten betydelse. I praktiken bestäms det i stadgarna för stora andelslag ofta om fonderingsskyldigheten och därför förutsätter slopandet av fonderingen i dessa andelslag även en stadgeändring.

Ändringen av Patent- och registerstyrelsens datasystem bedöms ge upphov till kostnader på 150 000—190 000 euro. Detta kan förverkligas som en del av annat utvecklande av systemen och kostnaderna kan täckas med avgiftsinkomster. Patent- och registerstyrelsens inkomster av handelsregisteravgifter kan stiga betydligt om en stor del av de företag som nu ska registreras som privata näringsidkare och av registrerade företag grundas och ombildas till privata aktiebolag (registreringsavgiften för aktiebolag är mångdubbel jämfört med registreringsavgiften för privata näringsidkare). Sedan lagen trätt i kraft ges akt på avgiftsinkomsternas utveckling och bedöms behovet av ändringar i avgifterna.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Slopandet av kapitalkravet kan i viss mån göra mindre aktiekapitaluppgifter tillförlitligare, eftersom bolag och företagare inte genom olika arrangemang behöver påvisa att aktiekapitalet formellt har betalats för att uppfylla kapitalkravet. I praktiken har bolag som är verksamma med ett aktiekapital på högst 2 500 euro inte heller hittills varit skyldiga att anlita revisor åtminstone i startfasen.

Slopandet av kapitalkravet kan i viss mån öka bildandet av skrivbordsbolag, vilket å andra sidan begränsas av den ur europeisk synvinkel höga registreringsavgiften och de fortgående kraven på aktiebolag att upprätta och anmäla bokslut för registrering, skyldigheten att upprätta skattedeklaration och de krav som hänför sig till anteckning i skatteförvaltningens register och förvaring av registeranteckningar. De negativa bieffekterna av att det görs lättare att bilda nya aktiebolag minskas i praktiken även av kreditupplysningsverksamheten och uppföljningen av användningen av bank- och andra konton samt av de inhemska och internationella krav och arrangemang som gäller skyldigheten att lämna uppgifter. Kvaliteten på uppgifterna i handelsregistret kan även påverkas genom det nuvarande myndighetsinitierade förfarandet för avregistrering.

Ändringen ökar behovet av rådgivning i anknytning till valet av företagsform, vilket i företagsrådgivning betonas inom ramen för de nuvarande resurserna. Arbets- och näringsministeriet sprider information om ändringen och om det ökande behovet av rådgivning till rådgivningsorganisationerna.

Patent- och registerstyrelsen bedömer att den med avseende på det elektroniska hanteringssystemet och behandlingssystemet för anmälningar inte kommer att uppnå besparingar genom de föreslagna ändringarna. De föreslagna ändringarna förutsätter om de genomförs ändringar i båda systemen och därmed investeringar.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

En fortsatt tillämpning av de nuvarande kraven för betalning av teckningspriset för aktiekapital och aktier även på små bolag styr bildandet av nya aktiebolag så att aktiekapital placeras i bolaget endast när det finns en särskild bolagsspecifik grund för det och aktiekapitalets belopp kommer att dimensioneras enligt bolagets verkliga behov.

Den praktiska betydelsen av förslaget beror i betydande utsträckning på hur lätt en ny företagare kan fullgöra de administrativa skyldigheter som i samband med användningen av aktiebolagsformen avviker från kraven för privata näringsidkare. Dessa krav är i synnerhet upprättande av aktiebolagets bokföring och bokslut. En digitalisering och automatisering av ekonomiförvaltningstjänster kan snabbt minska kostnaderna för dessa.

5 Beredningen av propositionen

I bedömningspromemorian som gjordes upp i justitieministeriet föreslogs våren 2016

- att minimikapitalkravet för privata aktiebolag slopas eller sänks till 1 euro,
- att kraven på verifiering av betalning av aktiekapitalet lindras i fråga om privata aktiebolag så att kraven på en bifogad registeranmälan slopas och det räcker med bokslutsuppgifter, samt
- att skyldigheten för privata aktiebolag att göra registeranmälan om kapitalförlust slopas eller skjuts upp och att ett positivt eget kapital ska vara tillräckligt för att anteckningen ska strykas.

En öppen remissbehandling av bedömningspromemorian ordnades 18.5—18.8.2016 (utlåtande begärdes från 55 instanser och 41 utlåtanden erhöles).

Så gott som alla remissinstanser som kommenterat **minimikapitalkravet** understödde förslaget. Det var endast enheten för utredning av grå ekonomi som uttryckligen motsatte sig förslaget på den grund att företag med grå ekonomi nästan undantagslöst har en lätt balansstruktur.

När det gäller verifieringen av betalning av aktiekapitalet understödde majoriteten av de instanser som kommenterat förslaget en lindring av kraven. De nuvarande kraven ansågs vara ett exempel på en onödig utvidgning av EU-lagstiftning om publika aktiebolag till samtliga aktiebolag. Intyg av en revisor vid företagsbildning ansågs som en onödig utredning och verifiering av betalningen av aktier i samband med bokslutet som en fungerande modell. Å andra sidan skulle en betalningskontroll vid tidpunkten för bokslutet enligt remissinstanserna leda till slumpmässiga slutresultat, eftersom alla bolag inte har en revisor och denna modell skulle framhäva behovet av tillgången på aktuella bokslutsuppgifter i handelsregistret.

Förslaget att **skyldigheten att anmäla förlust av aktiekapitalet** ska bevaras i någon form understöddes av största delen av de instanser som understött sloandet av aktiekapitalkravet (t.ex. anmälan om negativt eget kapital och inte om förlust av aktiekapitalet, för strykning av anteckningen tillräckligt med en anmälan om positivt eget kapital). Vissa av dessa remissinstanser bedömde att sloandet av kravet skulle öka avtalsborgenärens behov av utredning och därmed öka avtalskostnaderna. Vissa av dessa remissinstanser ville ha ett förtydligande av hurdana åtgärder som är möjliga för att korrigera en kapitalförlust utan registeranmälan. Där emot understöddes förslaget att anmälan ska göras frivillig och en del av remissinstanserna föreslog att anmälningskyldigheten slopas.

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag i justitieministeriet i samarbete med arbets- och näringsministeriet på grundval av bedömningspromemorian och responsen på den samt en utredning om handelsregistrets funktion och informationstjänst, företagskreditupplysningar och användningen av sådana upplysningstjänster samt andra metoder för informationsanskaffning som används av företagens affärspartner, finansiärernas kunder och myndigheterna och användningen av dem samt om den internationella utvecklingen.

Under beredningen har hörts representanter för näringslivet, Patent- och registerstyrelsen, finansministeriet och Skatteförvaltningen. En öppen remissbehandling av utkastet till regeringens proposition ordnades 9.8—24.9.2018 (utlåtande begärdes från 55 remissinstanser och det kom in 37 utlåtanden, Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 46/2018). Majoriteten av remissinstanserna understödde sloandet av minimikapitalkravet för privata aktiebolag och att apportutredningen flyttas till bokslutet. Över hälften av remissinstanserna understödde sloandet av ”kontoutdragskravet” för registrering. Över hälften av remissinstanserna motsatte sig sloandet av skyldigheten att anmäla en aktiekapitalförlust.

Sloandet av kapitalkravet för bostadsaktiebolag understöddes av en stor del av remissinstanserna och en ännu större del tog inte ställning till saken. Sloandet motiverades med att detta skulle göra lagstiftningen konsekvent. Tre av remissinstanserna motsatte sig sloandet.

Största delen av remissinstanserna understödde förslaget att slopa fonderingsskyldigheten för andelslag och en stor del av remissinstanserna yttrade sig inte alls om förslaget. Sloandet motiverades med att detta skulle göra lagstiftningen konsekvent. Två av remissinstanserna motsatte sig sloandet.

Dessutom begärdes remissinstansernas kommentarer om de förslag som justerats utifrån remissvaren i oktober 2018.

RP 238/2018 rd

Utifrån remissvaren har förslaget ändrats så, att det till förslaget har fogats förslag om att minimikapitalkravet för bostadsaktiebolag och fonderingskravet för andelslag ska slopas och så, att förslagen till lindringar av kraven på information som ska bifogas registeranmälan och skyldigheten att anmäla förlust av eget kapital har strukits.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Aktiebolagslag

1 kap. **De centrala principerna för aktiebolags verksamhet samt tillämpning av lagen**

3 §. Kapitalet och dess beständighet. Det föreslås att *1 mom.* ändras så att minimikapitalkravet för privata aktiebolag samt omnämmandet av att bolag alltid ska ha ett aktiekapital slopas i momentet. Motiveringen till ändringen finns ovan i den allmänna motiveringen. Ändringen påverkar inte kapitalkraven i sådan speciallagstiftning som gäller bolagets verksamhet.

Även privata aktiebolag kan fortfarande ha ett aktiekapital på vilket tillämpas bestämmelserna om aktiekapital i denna lag och bestämmelserna i bolagsordningen. Enligt 8 kap. 1 § är bolagets eventuella aktiekapital bundet eget kapital även om lagen inte längre innehåller bestämmelser om minimikapitalkrav för privata aktiebolag.

Av ändringen följer att privata aktiebolag kan bildas helt utan eget kapital eller så att det belopp som ska betalas för aktierna i det nya bolaget helt avsätts till fonden för inbetalt fritt eget kapital. Detta är möjligt om det i bolagsordningen inte har bestäms något nominellt värde för en aktie, och motsvarande belopp av teckningspriset alltid ska tas upp i aktiekapitalet (3 kap. 5 § 3 mom.).

Även ett privat aktiebolag som bildats före den nya lagens ikraftträdande kan minska sitt aktiekapital så att det understiger det tidigare minimikapitalkravet enligt vad som i denna lag föreskrivs om minskning av aktiekapital.

Om det för aktierna i ett nystartat privat aktiebolag inte betalas till bolaget det belopp som ska tas upp i aktiekapitalet eller avsätts till fonden för inbetalt fritt eget kapital, tas det belopp som ska betalas till bolaget för en aktie upp som noll i avtalet om bolagsbildning (2 kap. 2 §) eller konstateras att bolaget inte betalas för aktien eller nämns inte tiden för aktiens betalning. På bildningen av ett sådant bolag tillämpas inte bestämmelserna i 2 kap. 5—7 § om betalning av aktier eller kravet i 8 § 2 mom. i samma kapitel om full betalning av aktier som ska registreras (i anmälan om bolagsbildning ges inte heller sådan redogörelse över betalningen av aktiekapital som avses i 8 § 4 mom. i samma kapitel). På motsvarande sätt tas aktiekapitalet upp som noll i bolagets grundanmälan som ska sändas till registermyndigheten (9 § 6 punkten i handelsregisterlagen).

1.2 Lagen om bostadsaktiebolag

1 kap. **Lagens tillämpningsområde och de centrala principerna för bostadsaktiebolags verksamhet**

7 §. Kapitalet och dess beständighet. Det föreslås att *1 mom.* ska upphävas. Motiveringen till ändringen finns ovan i den allmänna motiveringen. Ändringen påverkar inte kapitalkraven i sådan speciallagstiftning som gäller bolagets verksamhet.

Bostadsaktiebolag kan fortfarande ha ett aktiekapital på vilket tillämpas bestämmelserna om aktiekapital i denna lag och bestämmelserna i bolagsordningen. Enligt 10 kap. 1 § är bolagets

eventuella aktiekapital bundet eget kapital även om lagen inte längre innehåller bestämmelser om minimikapitalkrav för bostadsaktiebolag.

Av ändringen följer att bostadsaktiebolag kan bildas helt utan eget kapital eller så att det belopp som ska betalas för aktierna i det nya bolaget helt avsätts till fonden för inbetalt fritt eget kapital. Detta är möjligt om det i bolagsordningen inte har bestämts något nominellt värde för en aktie, och motsvarande belopp av teckningspriset alltid ska tas upp i aktiekapitalet (2 kap. 3 § 3 mom.).

Även ett bostadsaktiebolag som bildats före den nya lagens ikraftträdande kan minska sitt aktiekapital så att det understiger det tidigare minimikapitalkravet enligt vad som i denna lag föreskrivs om minskning av aktiekapitalet.

Om det för aktierna i ett nystartat bostadsaktiebolag inte betalas till bolaget ett belopp som ska tas upp i aktiekapitalet eller fonden för inbetalt fritt eget kapital, tas det belopp som ska betalas till bolaget för en aktie upp som noll i avtalet om bolagsbildning (12 kap. 2 §) eller konstateras att bolaget inte betalas för aktien eller nämns inte tiden för aktiens betalning. På bildningen av ett sådant bostadsaktiebolag tillämpas inte bestämmelserna i 12 kap. 4—6 § om betalning av en aktie eller kravet i 7 § 2 mom. i samma kapital på full betalning av aktier som ska registreras (i grundansökan om bolaget ges inte heller en sådan redogörelse för betalning av aktiekapitalet som avses i 7 § 4 mom. i samma kapitel.) På motsvarande sätt tas aktiekapitalet upp som noll i bolagets grundansökan som ska sändas till registermyndigheten (9 § 6 punkten i handelsregisterlagen).

1.3 Lagen om andelslag

16 kap Utbetalning av medel

7 §. Reservfond. Bestämmelserna i 1 mom. om skyldigheten att avsätta medel till reservfonden föreslås bli upphävda. Ändringen motiveras ovan i den allmänna motiveringen. Ändringen påverkar inte kapitalkraven i sådan speciallagstiftning som gäller andelslags verksamhet. Av 8 kap. 1 § framgår att andelslag alljämt får ha en reservfond som kan avsättas i enlighet med bestämmelserna i stadgarna och andelsstämmans beslut. Av det moment som blir kvar i paragrafen framgår att andelslags nuvarande och framtida reservfonder fortfarande kommer att vara andelslagets bundna egna kapital.

Även ett andelslag som bildats före den nya lagens ikraftträdande kan om stadgarna tillåter nedsätta sin reservfond så att den understiger det tidigare minimikapitalkravet enligt vad som i denna lag föreskrivs om nedsättning av reservfonden.

2 Ikraftträdande

Lagen om ändring av aktiebolagslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2019 på grund av de systemändringar vid registermyndigheten som krävs vid genomförandet av reformen. I praktiken är behandlingstiden för grundansökningshandlingar fyra arbetsdagar och för ändringsanmälningar 2—7 arbetsdagar beroende på anmälningsinnehåll, och därmed finns det inget behov av en övergångsbestämmelse.

Med stöd av vad som anförs ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 1 kap. 3 § i aktiebolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i aktiebolagslagen (624/2006) 1 kap. 3 § 1 mom. som följer:

1 kap.

De centrala principerna för aktiebolags verksamhet samt tillämpning av lagen

3 §

Kapitalet och dess beständighet

Ett publikt aktiebolag ska ha ett aktiekapital på minst 80 000 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om upphävande av 1 kap. 7 § 1 mom. i lagen om bostadsaktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Genom denna lag upphävs 1 kap. 7 § 1 mom. i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____ 2 §

3.

Lag

om upphävande av 16 kap. 7 § 1 mom. i lagen om andelslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Genom denna lag upphävs 16 kap. 7 § 1 mom. i lagen om andelslag (421/2013).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____ 2 §

Helsingfors den 22 november 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Justitieminister Antti Häkkänen

1.

Lag

om ändring av 1 kap. 3 § i aktiebolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i aktiebolagslagen (624/2006) 1 kap. 3 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap

1 kap.

**De centrala principerna för aktiebolags
verksamhet samt tillämpning av lagen**

**De centrala principerna för aktiebolags
verksamhet samt tillämpning av lagen**

3 §

3 §

Kapitalet och dess beständighet

Kapitalet och dess beständighet

*Bolaget skall ha ett aktiekapital. Ett privat
aktiebolag skall ha ett aktiekapital på minst
2 500 euro och ett publikt aktiebolag ett ak-
tiekapital på minst 80 000 euro.*

Ett publikt aktiebolag ska ha ett aktiekapi-
tal på minst 80 000 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .
